

УДК 330.111.62

СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРИСТИКА РИЗИКІВ УЧАСНИКІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНИХ ПАРТНЕРСТВ

ІЛЛЯ БРАЙЛОВСЬКИЙ,*кандидат економічних наук,**директор ДП "Наукова спілка Донбасу"*

У статті показано, що в сучасній економічній ситуації проекти державно-приватного партнерства (ДПП) перетворюються на один із ключових механізмів розвитку інфраструктури. При цьому важливу роль відіграють ризики, які пов'язані з проектами ДПП. Виявлення й аналіз таких ризиків є важливим елементом співпраці держави та бізнесу. Автор аналізує різні класифікації ризиків, їх категорії, наводить авторське бачення підходів до пом'якшення наслідків ризиків.

Ключові слова: державно-приватне партнерство (ДПП), ризики, класифікація ризиків, категорії ризиків.

Постановка проблеми. У сучасних умовах держава, особливо в країнах із середнім і низьким рівнем доходу, змушена вишукувати способи залучення приватного капіталу до фінансування проектування, будівництва та експлуатації різноманітних інфраструктурних об'єктів через низку обставин, серед яких здійснення розвитку інфраструктури тільки за рахунок зусиль держави є неможливим і/або недоцільним.

В умовах бюджетної обмеженості раціональною є розробка й реалізація інфраструктурних проектів на умовах державно-приватного партнерства (ДПП), які базуються на принципах проектного фінансування, коли інвестиції в будівництво, реконструкцію або модернізацію здійснюються за рахунок позабюджетних джерел, а джерела їх повернення (зростання доходів бюджету, економія витрат бюджету, зростання платних послуг) створюються в результаті реалізації проекту.

У той же час проблеми ризиків у співпраці держави й бізнесу, зокрема при реалізації проектів державно-приватного партнерства, поки що недостатньо досліджені у вітчизняній науковій сфері. Хоча необхідність такого дослідження особливо відчутна, оскільки навіть в умовах фінансово-економічної кризи співпраця держави й бізнесу є перспективним інструментом суспільно-економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. При всій різноманітності літератури, яка описує теоретичні основи державно-приватного партнерства, відсутнє точне, загальноприйняте визначення такої категорії, як його ризики. Розглянемо найбільш поширені підходи.

Відомий дослідник Л. Шарінгер розглядає державно-приватне партнерство як систему, яка дозволяє використовувати ресурси приватного сектора для розвитку інфраструктури, підвищити якість і збільшити обсяг суспільних послуг і позбавити державу специфічних ризиків, пов'язаних з виконан-

ням суспільних проектів [9, с. 56]. Основна мета взаємодії держави та бізнесу в цьому визначенні - прийняття приватним сектором на себе специфічних ризиків.

На противагу думці Л. Шарінгера багато дослідників відзначають розподіл ризиків між учасниками ДПП [7, с. 34; 12, с. 63-64]. Досліджуючи детальніше базові інтереси учасників партнерських взаємодій і цілі, які повинні виражатися в прагненні до економічного зростання і в досягненні соціальних показників, що відбивають підвищення добробуту всіх верств населення, В. І. Якунін трактує державно-приватне партнерство як сукупність організаційно-правових, фінансово-економічних відносин і дій держави, а також приватного бізнесу, спрямованих на досягнення загальних цілей реалізації економічної політики. Автор відзначає ряд характеристик такої взаємодії, серед яких - розподіл витрат і ризиків між учасниками [12, с. 63-64].

Деякі автори при визначенні поняття ДПП акцентують увагу на залученні додаткових фінансових ресурсів в економіку з боку приватного сектора, тобто прийняття ним на себе додаткових ризиків [2, с. 30; 6, с. 105]. М. В. Вілісов у визначеннях державно-приватного партнерства цілком обґрунтовано констатує необхідність його документального оформлення й законодавчого закріплення з метою зняття рівня ризиків держави [3, с. 16-17].

Одним із найбільш повних визначень державно-приватного партнерства є визначення В. Г. Варнавського, який також акцентує увагу на ризиках ДПП [2, с. 54].

Метою статті є визначення сутності ризиків державно-приватного партнерства та їх основних характеристик.

Виклад основного матеріалу. Термін "ризик", який ми будемо використовувати, означає непередбачувані варіації в значенні. Він включає в себе можливість виникнення як несподівано позитивних, так

і несподівано негативних результатів. На основі цього можна сформулювати бачення ризику в державно-приватному партнерстві - ризик проекту ДПП є непередбачуваною зміною загального результату проекту, при цьому беруться до уваги не тільки результати безпосередньо проекту ДПП, але й результати, одержувані суспільством, урядом та іншими зацікавленими сторонами. Ризик зацікавлених сторін у проекті є непередбачуваною зміною в значенні інтересів зацікавлених сторін у проекті.

У рамках загальних можна визначити й специфічні ризики державно-приватного партнерства. Ризик попиту - непередбачувана варіація в значенні попиту в рамках проекту, яка є результатом непередбачуваної варіації в загальноринковому попиті. Вартість ризику будівництва - непередбачувана варіація в значенні, яка є результатом непередбачуваної варіації у витратах на будівництво. Таким чином, ми використовуємо поняття "ризик" як таке, що належить як до загальних ризиків проекту, так і до компонентів специфічних ризиків. Ми також описуємо джерела виникнення ризику як фактори ризику.

Використовуючи для реалізації будь-якого проекту існуючі у неї ресурси, кожна сторона враховує можливість існування певних ризиків, пов'язаних із проектною діяльністю. Однією з переваг реалізації інвестиційних проектів на принципах ДПП є зниження ризиків для всіх учасників партнерства. Проте цього можливо досягти тільки за допомогою реалізації двох основних принципів розподілу ризиків.

По-перше, кількість ризиків, прийнятих на себе партнером, повинна бути пропорційна вигоді, яку він може отримати з проекту.

По-друге, ризики повинні бути передані тій стороні, яка може покрити їх із найменшими витратами. При цьому держава також повинна брати на себе певну частку відповідальності за можливі ризики і сприяти їх пом'якшенню для приватного сектора на основі взаємної підтримки.

На практиці більшість невдач при реалізації проектів державно-приватного партнерства пов'язана з недотриманням цих принципів, унаслідок чого в умовах відсутності або недотримання сторонами домовленостей про розподіл можливих ризиків кожен учасник проекту ДПП намагається перекласти відповідальність за ризики на свого партнера. Безумовно, серйозні труднощі також виникають із розрахунками ризиків, особливо в країнах із перехідною економікою, де показники економічного зростання, як правило, менш передбачувані, що значно ускладнює процедури прогнозування.

Зауважимо, що вага ризиків для кожного з партнерів неоднакова. Приватний сектор при виникненні несприятливих ризиків і найбільш негативних їх наслідків може втратити запланований прибуток, понести інші фінансові втрати, погіршити свій імідж тощо - усе це може негативно позначитися на його конкурентоспроможності. Однак такі наслідки типові для будь-яких економічних дій приватного сектора. Державний же сектор, крім суто економічних втрат, може зазнати втрат суспільної довіри і навіть відчуття громадську та/або політичну непокору. Тому вважаємо, що протидія ризикам ДПП та їх наслідкам більш важлива для державного сектора і його представникам необхідно вживати всі можливі заходи для запобігання ризикам і пом'якшення їх наслідків.

З погляду підходів до ризиків проектів приватно-державного партнерства слід зазначити, що в принципі до цієї проблеми їх існує декілька. Так, Мартін Сміт пропонує таку класифікацію ризиків ДПП [11, с. 62-63]:

- фінансовий ризик;
- операційний ризик;
- політичний ризик;
- ризик недофінансування;
- ризик недотримання термінів виконання;
- ризик неефективності експлуатації й технічного утримання;
- ризик розірвання контракту;
- ризик недоотримання доходів;
- ризик незавершення будівництва;
- ризик неготовності об'єктів до експлуатації (ризик відсутності пропозиції);
- ризик відсутності або падіння попиту.

І. Л. Іванов пропонує таку схему ризиків ДПП [8, с. 78-79]:

- експлуатаційний ризик;
- ризики прийому;
- приховані перешкоди;
- ризики будівництва;
- ризики, пов'язані зі станом землі;
- ризики пов'язані з наданням земель;
- помилки проектування;
- валютні ризики та ризик інфляції;
- ризики зміни законодавства;
- політичні ризики;
- ризик страйків у зв'язку з введенням плати за послуги.

Т. Бондар пропонує виділяти три групи ризиків проектів ДПП [1, с. 190-191]. До першої групи таких ризиків належить втрата контролю над державною або муніципальною власністю, зниження якості надаваних послуг, зростання вартості послуг для кінцевих споживачів, зниження капітальних витрат при будівництві за рахунок високих операційних витрат. Відзначимо, що всі ці ризики можна мінімізувати шляхом ретельного складання контракту з приватною компанією, обумовлюючи мінімальні стандарти якості, оцінюючи вартість проекту впродовж усього його життєвого циклу й передбачаючи системи винагороди, засновані на ефективності роботи підрядчика.

Друга група ризиків пов'язана з невизначеністю майбутнього. Зокрема, виникає ризик неправильної оцінки майбутньої вартості проекту, ризик істотних змін умов контракту й ризик зміни контрагента. Такими ризиками можна управляти лише частково.

Третя група ризиків пов'язана зі зниженням прозорості державного бюджету в тому випадку, якщо у відповідного органу державної влади або місцевої адміністрації виникають зобов'язання перед компаніями приватного сектора неборгового характеру - наприклад, лізингові платежі. Залишаючись формально поточними витратами бюджету, вони фактично збільшують боргове навантаження відповідної адміністрації.

Міжнародне рейтингове агентство "Standard & Poor's" при аналізі ризиків проектів ДПП використовує таку класифікацію [16]:

- проектні ризики;
- урядові ризики;
- інституційні ризики;

- форс-мажорні ризики;
- можливість отримання додаткових гарантій (Credit enhancement).

При цьому кожен проект оцінюється з точки зору наявності й ступеня кожного з представлених п'яти ризиків. Відзначимо, що такий підхід використовується компанією і при аналізі ризиків проектів у країнах СНД, хоча в українських умовах можливість отримання додаткових гарантій викликає серйозні сумніви. Отже, пряме перенесення міжнародного досвіду може призвести до майже стовідсоткового зниження кредитних рейтингів українських проектів приватно-державного партнерства, що природно негативно позначиться на можливостях залучення додаткового фінансування й підвищить вартість проектів.

Як іще один приклад трактування терміна "ризик" можна навести таке визначення: "...Імовірність подій, які при своєму настанні, можуть привести до того, що фактичні обставини проекту відрізняються від тих, які передбачалися при прогнозуванні його корисності й витрат" [13, р. 1].

Проект державно-приватного партнерства має перевагу в тому випадку, коли він пропонує державі краще співвідношення ціни і якості результатів, у порівнянні з традиційними державними інструментами (наприклад, державними закупівлями).

Ризики зазвичай ототожнюються відповідно до загальних категорій бізнес-ризиків та/або ризиків, заснованих на класифікації різних етапів проекту. Слід дотримуватися обережності при використанні загальних категорій, оскільки наявність багатьох спільних рис й особливостей може ввести в оману при їх ідентифікації. Навіть досвідчені практики можуть неповно й неточно визначити всі відповідні ризики. Політичні ризики, наприклад, однаковою мірою можуть бути ризиками мережі або операційними ризиками.

Корисною відправною точкою може бути використання переліку ризиків, які звичайно застосовуються в міжнародній практиці, до об'єктів інфраструктури й послуг проектів державно-приватного партнерства. Використання універсальних категорій ризику або загальний перелік не слід, однак, застосовувати без докладного розгляду ризиків конкретного проекту досвідченим технічним персоналом, наприклад, інженерами й проектувальниками. Ризик-нарада для виявлення основних структур ризиків конкретного проекту може використовувати стандартні категорії або фази.

Типові фази проекту включають у себе:

- фазу закупівлі;
- етап будівництва;
- оперативну фазу;
- передачу активів [15, р. 36-37].

Типовими категоріями ризиків у проектах із розвитку інфраструктури та надання послуг (у цілому) і для проектів державно-приватного партнерства (зокрема) є:

- ризик місцезнаходження;
- ризик проектування, будівництва й уведення в експлуатацію;
- спонсорські та фінансові ризики;
- операційні ризики;
- ринкові ризики або ризики попиту;
- мережні ризики;

- промислові ризики відносин;
- законодавчі та політичні ризики;
- форс-мажорні ризики;
- ризики володіння активами.

Ключовими факторами при оцінці ризиків є:

- імовірність їх виникнення;
- ступінь їх наслідків (впливу), якщо вони мають місце.

Імовірність ризику часто впливає на рівень розподілу ризиків. Оптимальний їх розподіл дає змогу партнерам проекту контролювати їх виникнення та наслідки, знижує імовірність настання ризиків, стимулює партнерів до запобігання їх виникненню. Проект, у рамках якого ризики розподілені оптимально, імовірно, ґрунтується на більшому масиві інформації про імовірність матеріалізації ризиків, і тому може створити більш ефективні механізми протидії їм.

Інформація про вірогідність та наслідки поєднується для з'ясування рівня ризику, який може бути визначеним за допомогою застосування методів і розрахунків статистичного аналізу. У тому випадку, коли проект новий і не має аналогів у минулому, застосовуються методи суб'єктивної оцінки, які базуються на аналізі існуючої інформації й можуть надати висновки, які відображають ступінь упевненості в тому, що певна подія або результат матиме місце. Щоб уникнути суб'єктивної упередженості, слід використовувати найкращі доступні джерела інформації та методи аналізу. Відповідні джерела інформації можуть включати в себе:

- відомості про реалізовані проекти;
- відповідний досвід партнерів;
- галузеву практику і досвід;
- літературні джерела;
- маркетингові експерименти й дослідження

ринку;

- експерименти й прототипи;
- економічні, технічні або інші моделі;
- оцінки фахівців та експертні оцінки.

Дослідні методи можуть включати:

- структуровані інтерв'ю та консультації з експертами;
- використання міждисциплінарних груп експертів;
- індивідуальні оцінки з використанням опитувальників;
- використання комп'ютерів та інших засобів моделювання;
- використання дерев відмов і дерев подій.

Сутнісні особливості ризиків повинні диктувати рівень аналізу, що здійснюється. Ризик події, яка вкрай малоімовірна і має тільки потенційно незначні наслідки, навряд чи може викликати велике занепокоєння. І навпаки, ризик того, що, швидше за все, може закінчитися зі значними наслідками, має викликати серйозну заклопотаність у партнерів проекту.

При оцінці наслідків ризику слід звернути увагу не лише на потенційні витрати на відновлення проекту (тобто дотримуватися угоди за проектом), але і вартість будь-яких варіантів пом'якшення наслідків ризиків, у тому числі їх перерозподіл і страхування.

На думку Брайана Райта (Wright Brian), порядок визначення розподілу ризику складається з кількох кроків [18, р. 52-53]:

Крок 1: Слід визначити всі ризики проекту. Вони включають у себе загальні ризики державно-приват-

ного партнерства, а також ризики конкретних проєктів (наприклад, ризик для здоров'я населення в проєкті водопостачання).

Крок 2: Визначення основних послуг, які будуть надаватися державою і для яких ризики не можуть бути віднесені до приватного партнера.

Крок 3: Необхідно перевірити кожен із ризиків, які залишилися, і виявити такі, у яких:

- уряд знаходиться в найкращому положенні для управління ними;
- приватний партнер знаходиться в найкращому положенні для управління ними;
- обидві сторони можуть управляти ризиком однаково ефективно.

Відповідно до цього слід визначити оптимальний розподіл ризиків.

Крок 4: Визначити, чи існують ще будь-які ризики і як вони повинні бути розподілені відповідно до умов певного ринку або специфічних факторів, пов'язаних із проєктом.

Крок 5: Остаточний розподіл ризиків державно-приватного партнерства у світлі кроків 3 і 4 і використання договору для розв'язання проблем будь-якого дисбалансу між сторонами.

Розподіл ризиків між державним та приватним партнерами буде залежати від типу державно-приватного партнерства, який реалізується. Наприклад, для проєкту державно-приватного партнерства, який фінансується з приватних джерел, ризики, пов'язані з активами, буде покладено на приватного партнера, водночас як для проєкту з будівництва та експлуатації той же самий ризик буде покладений на уряд. Уважаємо, що незалежно від того, який тип державно-приватного партнерства реалізується, уряд має зосередитися на:

- формулюванні політичних цілей, яких він хоче досягти через партнерство;
- виявленні конкретного контрагента, з яким він буде вести справу за дорученням приватного партнера;
- структурування та калібрування найбільш прийняттого механізму оплати за надання послуг приватному партнеру, відповідно до державних цілей проєкту;
- створення механізмів і процесів для забезпечення страхування того випадку, коли уряд не зможе виконати свої зобов'язання протягом терміну проєкту.

Отже, оптимальний розподіл ризиків проєкту мінімізує витрати й ризики проєкту шляхом виділення особливих ризиків на партнера, який знаходиться в кращому становищі, щоб управляти ними. Цей партнер має кращі можливості для зниження ймовірності ризикових подій і контролю наслідків ризику, якщо він матеріалізується. Розподіл ризиків, таким чином, створює стимул для контролюючої сторони використовувати свій вплив для запобігання виникненню або для пом'якшення наслідків ризиків. Сторона, відповідальна за пом'якшення наслідків ризиків, може використовувати свою здатність зробити це в спільних інтересах проєкту і тим самим максимізувати співвідношення ціни і якості проєктних результатів для суспільства.

Водночас практика показує, що неминуче виникають певні ризики, над якими жодна зі сторін не має або майже не має контролю. Ці ризики мо-

жуть бути віднесені до приватного сектора, якщо вони розглядаються як частина бізнес-середовища в цілому.

По суті, позиції сторін стосовно розподілу ризиків у проєктах державно-приватного партнерства стосується:

- специфікації послуг.
- структури оплати/ціноутворення.
- діяльності сторін стосовно виникнення ризиків.

Ці елементи, які повинні бути детально описані в проєкті угоди, і є розподілом ризиків між сторонами. Такий розподіл включає в себе подробиці стратегій, які можуть використовуватися для зменшення наслідків ризиків і які можуть бути застосовані в конкретних випадках матеріалізації ризиків.

Зниження наслідків ризику - це будь-які дії, які можуть бути застосованими для скорочення:

- імовірності ризику, що може виникнути;
- наслідків для договірної сторони, якщо ризик має місце.

Існує два типи варіантів пом'якшення ризиків:

1) спочатку застосовуються варіанти, спрямовані на обмеження ймовірності виникнення події ризику або зменшення його наслідків для проєкту в разі, якщо він матеріалізується;

2) потім - варіанти, які спрямовані на мінімізацію прямих фінансових наслідків ризику, який матеріалізувався (як правило, здійснюються за рахунок співпраці між сторонами). У багатьох випадках це може вимагати застосування методу істотного негативного впливу режиму, який було описано вище.

Зниження ризику є спробою зменшити вплив ризику на відповідний елемент процесу реалізації проєкту. Практика пом'якшення наслідків ризиків варіюється в значних межах залежно від типу ризику й того, до якого партнера він відноситься: держави або приватного партнера. Форма проєкту державно-приватного партнерства також може виступати засобом зниження рівня ризику. Наприклад, передавання контролю над деякими ресурсами для зберігання води приватному партнеру в умовах реалізації проєкту ДПП із водопостачання може зменшити ризик перебоїв у наданні такої послуги споживачам.

Незалежно від того, чи буде нести небезпеку ризику приватний партнер чи урядовий, в інтересах обох сторін діяти так, щоб ризик не матеріалізувався. Наприклад, незважаючи на те, що ризики проєктування та будівництва по суті лягають тільки на приватного партнера, матеріалізація ризиків у цій сфері є потенціалом, який може вплинути на кінцевий результат проєкту, у якому зацікавлений уряд, у вигляді затримок або перерв в обслуговуванні, меншої ефективності послуг або, у крайньому випадку, привести до катастрофічного провалу проєкту ДПП у цілому. Таким чином, існує сильний стимул для кожної зі сторін активно управляти ризиками протягом усієї дії проєкту. Одночасно урядові структури повинні поводитись обережно, щоб не стати надмірно залученими в управління ризиками, які переважно лягають на приватного партнера.

Висновки

Підсумовуючи, відзначимо, що категорія ризиків відіграє значну роль у відносинах державно-приватного партнерства. Ризик проєкту ДПП - це неперед-

бачувана зміна загального результату проекту, при цьому беруться до уваги не тільки результати безпосередньо проекту ДПП, але й результати, одержувані суспільством, урядом та іншими зацікавленими сторонами. Як і будь-який вид економічної діяльності, ДПП у процесі своєї реалізації може зазнавати тих чи інших впливів, які можуть негативно позначитися на кінцевих результатах проекту. Ключовими факторами при оцінці ризиків є: імовірності їх виникнення та ступінь наслідків (впливу) ризиків, якщо вони мають місце.

На нашу думку, потрібне формування особливого підходу до оцінки ризиків проектів державно-приватного партнерства, особливо з точки зору держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондар Н. М. Державно-приватне партнерство у розвитку інфраструктурних галузей регіонів України : ризики учасників та їх ефективний розподіл / Н. М. Бондар // Формування ринкової економіки. - 2011. - Спецвип. : Регіональний розвиток України : проблеми та перспективи, Ч. 2. - С. 188-196.
2. Варнавский В. Г. Государственно-частное партнерство как альтернатива приватизации в инфраструктурном комплексе / В. Г. Варнавский // Проблемы теории и практики управления. - 2004. - № 2. - С. 47-52.
3. Вилицов М. В. Государственно-частное партнерство : политико-правовой аспект / М. В. Вилицов // Власть. - 2006. - № 7. - С. 14-19.
4. Головатенко О. С. Ризики та напрями їх подолання при розвитку державно-приватного партнерства у житлово-комунальному господарстві / О. С. Головатенко // Науковий вісник. - К., 2008. - Вип. 2 (4) : Державне та муніципальне управління. - С. 264-270.
5. Демидова Л. С. Пути повышения эффективности государственного сектора (опыт стран запада) / Л. С. Демидова // Проблемы теории и практики управления. - 1998. - № 4. - С. 38-43.
6. Клинова М. В. Государство и бизнес: формы и стратегии взаимодействия / М. В. Клинова // Мировая экономика и международные отношения. - 2006. - № 11. - С. 104-116.

7. Князев Ю. К. Регулирующая деятельность современного государства / Ю. К. Князев // Общество и экономика. - 2007. - № 1. - С. 28-57.
8. Национальный доклад "Риски бизнеса в частно-государственном партнерстве". - М. : Ассоциация Менеджеров, 2007. - 116 с.
9. Осадчая И. М. Зачем рыночной экономике нужен государственный сектор? / И. М. Осадчая // Наука и жизнь. - 2006. - № 6. - С. 54-60.
10. Піроженко Н. В. Проблема управління ризиками, що пов'язані з державно-приватним партнерством, в довготерміновій перспективі / Н. В. Піроженко // Сучасна регіональна політика: освіта, наука, практика. - 2011. - Т. 2. - С. 91-92.
11. Частно-государственное партнерство в России: финансирование проектов в условиях международной конкуренции : матер. междунар. конф. - М. : ЗАО "КПМГ", 2007. - 98 с.
12. Якунин В. И. Партнерство в механизме государственного управления / В. И. Якунин // Социологические исследования. - 2007. - № 2. - С. 58-68.
13. Furnell C. Risk identification and risk allocation in project finance transactions, paper presented at the Faculty of Law / C. Furnell. - The University of Melbourne, May 2000. - P. 1.
14. Jin X. H. Interpreting risk allocation mechanism in public-private partnership projects: An empirical study in a transaction cost economics perspective / X. H. Jin, H. Doloï // Constr. Manage. Econom. - 2008. - № 26 (7). - P. 707-721.
15. Klein M. The Risk Premium for Evaluating Public Projects / M. Klein // Oxford Review of Economic Policy. - 1997. - № 13 (4). - P. 29-42.
16. Public private partnerships. the government's approach. Published with the permission of HM Treasury on behalf of the Controller of Her Majesty's Stationery Office © Crown Copyright, 2004.
17. Quiggin J. Risk, PPPs, and the Public Sector Comparator / J. Quiggin // Australian Accounting Review. - 2004. - № 14 (2). - P. 51-61.
18. Wright B. D. Public Insurance of Private Risks : Theory and Evidence from Agriculture / B. D. Wright // Government Risk-Bearing : Proceedings of a Conference Held at the Federal Reserve Bank of Cleveland, May 1991 / [ed. S. Mark]. - Boston : Kluwer Academic Publishers, 1993. - P. 45-65.

I. Brajlovs'ky

THE ESSENCE AND THE RISK CHARACTERISTICS OF PARTICIPANTS OF THE PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIPS

The article proves that in the current economic situation of public-private partnership (PPP) become one of the key mechanisms for infrastructure development. This important role is played by the risks associated with PPP projects. Detection and analysis of such risks is an important element of cooperation between the state and business. The author analyzes the different classifications of risk, their category, the author cites vision approaches to mitigate risks.

Key words: public-private partnership (PPP), the risks, classifications of risks, risk category.

© I. Брайлівський
Надійшла до редакції 09.10.2012